

Saamelaisten kotiseutualueen paliskuntien, Saamelaiskäräjien, Kolttien kyläkokouksen ja Metsähallituksen välinen sopimus saamelaisten kotiseutualueella noudatettavista metsänkäsittelyohjeista ja toimintatavoista sekä tarkemmasta paikallisesta sopimisesta.

Yleistä

Metsähallituksen metsien käsittelyä määrää ja ohjaa voimassa oleva lainsäädäntö (mm. ML, LsL, PhL, MhL), Metsähallituksen metsätalouden ympäristöopas (2011), luonnonvarasuunnitelmat, metsäsertifioinnin (PEFC 2009) kriteerit ja muu ulkoinen ja talon sisäinen ohjeistus. Ohjeistuksen noudattamista valvotaan sisäisin ja ulkoisin auditoinnein. Metsäkeskus valvoo metsälain noudattamista. Metsähallitus tuo esiin metsälain valvonnan yhteydessä poronhoitolain vaatimukset.

Porotalousyhteistyö on kuvattu ympäristöoppaassa (kohta 5.1) ja alueellisissa luonnonvarasuunnitelmissa. Luonnonvarasuunnitteluun osallistuvat paliskunnat ja muut porotalousorganisaatiot yhteistyöryhmän jäsenenä ja/tai lausunnonantajina.

Sopimuksen tavoitteena on ohjeistaa yhteistyötä ja menettelytapoja siten, että toimimalla Metsähallituksen sopimuksessa (kohdassa 2.1.) mainittujen metsänkäsittelyohjeiden ja tämän sopimuksen mukaisesti Metsähallituksen toiminta täyttää mahdollisimman hyvin Metsähallituslain ja Poronhoitolain (14.9.1990/848) vaatimukset saamelaisten kotiseutualueella tässä sopimuksessa mainittujen asioiden osalta.

Saamelaisten kotiseutualueen paliskunnat, Saamelaiskäräjät, Kolttien kyläkokous ja Metsähallitus sopivat tällä asiakirjalla seuraavaa:

1. SOPIMUS NEUVOTTELUMENETTELYISTÄ

1.1. Saamelaisten kotiseutualueen vuosittaiset kokoukset

Metsähallitus kutsuu vuosittain saamelaisalueen paliskunnat neuvotteluun, jossa:

- käydään palautekeskustelu menneen vuoden toiminnasta ja yhteistyöstä.
- käsitellään Metsähallituksen eri toimintojen ajankohtaiset, poronhoitoa koskevat asiat (Liite 1) ja sovitaan tarvittavat paikalliset menettelytavat yhteensovittamisessa.
- sovitaan siitä, miten muu kuin kohdassa 1.2. sovittava yhteistyö hoidetaan paliskunnittain.
- näihin neuvotteluihin kutsutaan myös Paliskuntain yhdistyksen, Saamelaiskäräjien ja kolttien kyläkokouksen edustaja.

1.2. Metsätalous ja paliskunta

Metsähallituksen metsätalous kutsuu vuosittain koolle paliskuntaneuvottelut ja sopii muusta

- Metsähallituksen ja paliskunnan yhteisesti karttoihin merkitsemien porotalouden talvi- ja kevätlaitumien (jäkälä- ja loppoalueet), vasonta- ja toiminta-alueiden (esim. aita-, ruokinta ja kuljetusalueet) metsien hakkuista ja niitä koskevista rajoituksista sovitaan paliskuntaneuvotteluissa.
- Paliskunnan toiminta-alueet päivitetään paliskuntaneuvotteluissa.
- Maanmuokkausta ei tehdä jäkälämailla(karukko- ja kuivilla kankailla sekä erikseen sovittavilla kuivahkojen kankaiden jäkäläkoilla) tai sellaisilla laidunalueilla, joilla maanmuokkaus ei metsälain edellyttämän metsänuudistamisajan kannalta ole välttämätöntä. Muualla käytetään keveimpiä mahdollisia menetelmiä.
- Kohteella missä hakkuun jälkeen uudistuminen on mahdollista ilman maanmuokkausta, pyritään siirtämään maanmuokkausta mahdollisimman lähelle lain sallimaa takarajaa.
- Uudistusalan raivauksessa ja taimikon hoidossa tavoitellaan mahdollisimman lyhyttä kantopituutta.
- Toiminta-alueiden maankäsittelystä sovitaan työkohteittain.
- Mikäli töiden suorittaminen edellyttää muutoksia poroaitojen rakenteisiin (esim. aukko poroaitaan) tehdään aina etukäteen maastokatselmus. Jos metsätalouden toiminta sijoittuu poronhoidon aita-alueille, tehdään tarvittaessa maastokatselmus ennen töiden aloittamista.
- Paliskunnan tekemät hakkuu- energiapuunkorjuu- ja taimikonhoitoesitykset Metsähallitus pyrkii sisällyttämään työohjelmiinsa.
- Kiinteiden raja-aitojen ja laidunkierroaitojen viereen jätetään mönkijäkulkua helpottava muokkaamaton vyöhyke. Vyöhykkeen leveys sovitaan paliskuntaneuvottelussa.
- Työohjeessa on varoitettava kiinteistä poroaidoista. Aitavahingosta on ilmoitettava heti paliskunnalle ja rajaesteaidan ollessa kyseessä Paliskuntain yhdistyksen aitatyönjohtajalle ja lisäksi paliskunnan poroisännälle.
- Metsien hakkuista ja maan käsittelystä valtakunnan rajaesteaidan ja raja-aukon välisellä alueella Venäjän vastaisella rajalla tulee ilmoittaa paliskunnan lisäksi Paliskuntain yhdistyksen aitatyönjohtajalle.
- Valtakunnan rajaporoesteaitaan ei saa tehdä aukkoja siitä etukäteen sopimatta. Hakkuiden yhteydessä siemenpuita ei tule jättää aitavarteen siten, että ne kaatuessaan rikkovat aitaa.

2.2. Metsähallituksen ja paliskuntien toiminnasta ilmoittaminen

2.2.1. Metsähallitus

Paliskuntapalaveria varten Metsähallitus toimittaa paliskunnan poroisännälle kartat selityksineen (kartta, hakkuutavat, maanmuokkaustavat, suunniteltu aikataulu ja alueen koko, suunnittelijan yhteystiedot) tulevista hakkuista, maankäsittelyistä ja uusien teiden rakentamisesta.

Kaikista niistä tulevista hakkuista, maankäsittelyistä ja uusien teiden rakentamisesta, jotka tulevat tietoon vuosittaisen neuvottelun jälkeen, Metsähallitus toimittaa paliskunnan poroisännälle vastaavasti kartat selityksineen.

2.2.2. Paliskunta

Paliskunta toimittaa pyydettyä Metsähallitukselle tietoja porotalouden toiminta-alueista, kokoamisajatauluista, yms. Metsähallitus huomioi ko. tiedot toiminnassaan ja voi tiedottaa niistä muille metsien käyttäjille omien järjestelmiensä kautta.

vahingoista (PhL2§).

Metsähallitus ei pane erityisellä poronhoitoalueella vireille rakennusmaan kaavoitusta sellaisilla porotalouden kannalta keskeisillä alueilla, jotka eivät liity ennestään rakennettuihin alueisiin. Jos kuitenkin jo alueella oleva maankäyttö edellyttäisi asemakaavoitusta, on ennen sen laatimista sovittava asiasta paliskunnan kanssa.

Suojelualueilta hankittavien yksityismaiden vaihtomaiksi kaavoittamatonta maata luovutetaan erityisellä poronhoitoalueella vain tämän alueen sisällä tapahtuvissa vaihdoissa.

Maan luovuttamista koskevat rajoitukset eivät koske lyhytaikaista vuokraamista tilapäiseen käyttöön, eikä nk. vanhoja vuokra-alueita koskevien vuokrasopimusten uusimista tai vanhojen vuokratonttien myyntiä jos niiden käyttötarkoitus ei oleellisesti muutu vuokrasopimusten uusimisen tai myymisen myötä. Mikäli vanhojen vuokra-alueiden tai vuokratonttien käyttötarkoitus muuttuisi oleellisesti vuokrasopimusten uusimisen tai myymisen myötä, tulee Metsähallituksen pyytää alueen paliskunnalta asiasta lausunto ennen vuokrasopimusten uusimista tai myymistä.

Yhdyskuntatekninen rakentaminen (vesijohdot, viemärit yms.) ei edellytä lausunto- tai neuvottelumenettelyä.

Merkittävistä uusista maa-ainesten ottoalueista päätettäessä neuvotellaan etukäteen paliskunnan poroisännän kanssa.

Malmietsinnän maanomistajan suostumuksia ei myönnetä saamelaisten kotiseutualueelle.

Suurten sähkölinjojen (110 kV: n ja suuremmat) käyttöoikeussopimuksista neuvotellaan etukäteen paliskunnan kanssa.

Lunastustoimituksissa vastuullinen taho kuuluttaa ja on yhteydessä paliskuntiin.

Metsähallitus pyrkii toiminnassaan siihen, että Metsähallituksen teiden lisäksi myös ne osakastiet, joissa Metsähallitus on osakkaana, ovat paliskuntien vapaassa käytössä.

5. Turvetuotanto- ja tuulivoima-alueet

Turpeen nostoon ja tuulivoimatuotantoon soveltuvien alueiden vuokrauksissa ja myynneissä Metsähallitus neuvottelee paliskunnan kanssa vireillä olevasta asiasta. Turvetuotannon osalta Metsähallitus edellyttää ostajalta ennen sopimuksen tekoa suunnitelmaa turvetuotantoalueen jälkikäytöstä ja sopimuksen teon jälkeen hankittavaa ympäristöviranomaisen lupaa. Paliskunta valvoo etunsa mahdollisen kaava- tai ympäristölupaprosessin kautta.

6. Metsästys

Metsähallituksen lupametsästystä koskeva yleisinformaatio on koottu Eräluvut.fi- nettisivustolle. Poronhoitoalueen erityispiirteet ja poronhoitolain määräykset tuodaan sivustolla esille. Ohjeissa korostetaan poronhoidon huomioon ottamista metsästystilanteissa ja vahinkojen ennaltaehkäisemisessä huomioitavia seikkoja. Sivuston tietosisältö muokataan ja päivitetään yhteistyössä Paliskuntain yhdistyksen edustajien kanssa. Jos Paliskuntain yhdistys haluaa tämän

Tämä sopimus on voimassa toistaiseksi ja sen toimivuutta seurataan vuosittain paliskuntien ja Metsähallituksen välisessä neuvottelussa. Sopimuksen sisältöä voidaan kehittää vuotuisissa neuvotteluissa. Kumpikin sopijapuoli voi halutessaan irtisanoa sopimuksen yhden vuoden irtisanomisajalla. Sopimus tulee voimaan kun kaikki allekirjoitukset on saatu siten, että keskeneräiset asiat saatetaan valmiiksi vuoden 2014 loppuun.

Aika ja paikka Juoni 17.6.2014

Metsähallituksen puolesta:

Kirsi-Marja Korhonen
Metsätalous, Lappi

Jyrki Tolonen
Lapin Luontopalvelut

Saamelaiskäräjien puolesta:

Heikki Paltto
Vt. Puheenjohtaja

Kolttien kyläkokouksen puolesta:

Veikko Feodoroff
Kolttien luottamusmies

Liite 1: Paliskuntaryhmäneuvottelun muistilista

Liite 2: Paliskuntaneuvottelun muistilista

Liite 1: PALISKUNTARYHMÄNEUVOTTELUN MUISTILISTA

Luppo- ja jäkäläalueet				
Plk: hakkuuesitykset				
Plk: taimikonhoitoesitykset				
Plk: energiapuuesitykset				
Muut asiat				
Neuvottelun muistio				
Erimielisiksi jääneet asiat: <ul style="list-style-type: none">- Uusi neuvottelu- Neuvottelu pk, MH ja PY- Neuvottelu pk,MH, SaKä				